

Specijalizovano tužilaštvo je internacionalizovano, izmešteno tužilačko telo sa sedištem u Hagu, osnovano radi sprovođenja istraga nad pojedincima i, kad je opravdano, njihovog krivičnog u vezi s krivičnim delima navedenim u Izveštaju Parlamentarne skupštine Saveta Evrope "Nečovečno postupanje sa ljudima i nedozvoljena trgovina ljudskim organima na Kosovu" iz 2011.godine.

MANDAT

Mandat Specijalizovanog tužilaštva regulisan je Zakonom o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu koji je Skupština Kosova usvojila u avgustu 2015. Na osnovu ovog Zakona Specijalizovano tužilaštvo je nadležno za istrage i krivično gonjenje državljana Kosova i/ili Savezne Republike Jugoslavije ili pojedinaca koji su počinili dela protiv građana Kosova i/ili Savezne Republike Jugoslavije i to za krivična dela započeta ili izvršena na Kosovu koja su u vezi sa radnjama počinjenim u periodu od tri godine između 1. januara 1998. i 31. decembra 2000. i opisanim u Izveštaju Parlamentarne skupštine Saveta Evrope.

KONTAKT

Za više informacija, obratite se Specijalizovanom tužilaštvu na sledećem imejlu: spokespersonSPO@scp-ks.org ili poštom na ovu adresu:

*Raamweg 47, 2596 HN
The Hague, The Netherlands*

SPECIJALIZOVANI TUŽILAC

Specijalizovani tužilac je g. Džek Smit (Jack Smith), američki tužilac s iskustvom u političkim istragama na visokom nivou, kao i u međunarodnim krivičnim istragama, koji je na dužnost stupio u septembru 2018.

Gospodin Smit je na funkciji nasledio g. Dejvida Švendimana (David Schwendiman), takođe američkog tužioca, koji je bio na položaju prvog specijalizovanog tužioca od 1. septembra 2016, dok je prethodno, od maja 2015, bio na funkciji glavnog tužioca Specijalnog istražnog tima.

Prvi glavni tužilac tog tima, koji je na dužnosti bio od oktobra 2011. do avgusta 2014, bio je Klint Vilijamson (Clint Williamson), bivši ambasador SAD-a za pitanja ratnih zločina.

ISTRAGA

Specijalizovano tužilaštvo osnovano je 1. septembra 2016, kada je preuzelo osoblje i mandat Specijalnog istražnog tima, koji je istrage o navodima iz Izveštaja Saveta Evrope započeo u oktobru 2011. On je delovao kao nezavisno telo, sa nadležnošću i pravnim ovlašćenjima koji su proisticali iz odluke Saveta Evropske unije kojom je osnovan EULEX, Misija EU za vladavinu prava na Kosovu.

Specijalizovani tužilac je ovlašćen da:

- ispituje žrtve, svedoke i osumnjičene i pravi zapis njihovih izjava;
- vrši uviđaje, prikuplja dokaze, obezbeđuje veštačenje prikupljenih dokaza i, po potrebi, obavlja druge istražne delatnosti;
- traži pomoć trećih država i međunarodnih organizacija ili drugih tela, i
- preduzima istražne radnje shodno Pravilniku o postupku i dokazima.

U cilju zaštite integriteta istrage, poverljivosti svedočenja svedoka i tekućeg prikupljanja dokaza, Specijalizovano tužilaštvo ne otkriva konkretne informacije o statusu istrage, dokazima prikupljenim tokom istrage ili vremenu kada će izdati eventualne optužbe.

ISTORIJAT

Parlamentarna skupština Saveta Evrope imenovala je senatora Martija (Marty) da sprovede istragu o navodima sadržanim u memoarima *Gospođa tužilac* bivšeg glavnog tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) Karle del Ponte, objavljenim u aprilu 2008.

Nakon objavljivanja Martijevog izveštaja, Evropska unija osnovala je Specijalni istražni tim sa zadatkom da istraži navode iz izveštaja. *Zakon o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu* obezbedio je mehanizam za nastavak istrage i za krivično gonjenje po optužbama proisteklim iz istrage. Specijalizovano tužilaštvo deo je sudskog sistema Kosova, ali ima sedište u Holandiji, na osnovu Sporazuma sa državom domaćinom postignutim između Holandije i Kosova 15. februara 2016. U pitanju je privremena ustanova s konkretnim mandatom i nadležnošću, i to nad određenim zločinima protiv čovečnosti, ratnim zločinima i drugim krivičnim delima prema zakonima Kosova, koja su prema navodima počinjena između 1. januara 1998. i 31. decembra 2000.

PRIMAT NAD DRUGIM SUDOVIMA

Specijalizovana veća imaju primat nad svim drugim sudovima na Kosovu. Specijalizovana veća ili Specijalizovano tužilaštvo mogu, u bilo kojoj fazi istrage ili postupka, da nalože prebacivanje postupka iz svoje nadležnosti sa svakog drugog tužioca ili suda na teritoriji Kosova na Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo. Specijalizovana veća i tužilaštvo mogu da nalože bilo kom sudu na Kosovu da im ustupi bilo koji tekući predmet ili istragu iz nadležnosti ili mandata Specijalizovanih veća ili tužilaštva. Specijalizovana veća i tužilaštvo mogu da nalože bilo kom sudu na Kosovu da im ustupi bilo koji tekući predmet ili istragu iz nadležnosti ili mandata Specijalizovanih veća ili tužilaštva.

Svi sudovi i tužioci na Kosovu moraju bez odlaganja da obaveste Specijalizovana veća i tužilaštvo ukoliko saznaju za postojanje krivičnog postupka iz nadležnosti Specijalizovanih veća.

OSOBLJE

Zaposleni u Specijalizovanom tužilaštvu – tužioci, istražitelji, analitičari, stručnjaci za bezbednost, stručnjaci za zaštitu svedoka, pomoćno osoblje – državljani su zemalja članica EU ili jedne od pet zemalja-donatora: Kanada, Norveška, Švajcarska, Turska i Sjedinjene Države.

KLJUČNI DOKUMENTI

- Izveštaj Parlamentarne skupštine Saveta Evrope *Nečovečno postupanje s ljudima i nedozvoljena trgovina ljudskim organima na Kosovu* iz januara 2011.
- *Zakon o ratifikaciji međunarodnog sporazuma ("Razmena pisama")* koji je Skupština Kosova usvojila u aprilu 2014.
- Ustav i Ustavni amandman, član 162: Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo, koji je Skupština Kosova usvojila u avgustu 2015.
- Specijalni *Zakon o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu*, koji je Skupština Kosova usvojila u avgustu 2015.
- Sporazum između Kraljevine Holandije i Republike Kosovo o sedištu izmeštene specijalizovane sudske ustanove Kosova u Holandiji (Sporazum o državi domaćinu) iz februara 2016.
- Pravilnik o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima, koji su usvojile sudije Specijalizovanih veća i koji je stupio na snagu u julu 2017.